

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärke:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
11.02.2019
05.12.2019
RT I, 08.02.2019, 14

Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud, nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osaühikud ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisaühikud ja nende kasutamise viis¹

Vastu võetud 07.02.2019 nr 7

Määrus kehtestatakse [mõõteseaduse](#) § 3 lõike 4 alusel.

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrusega kehtestatakse Eestis kasutatavad rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikud, nendest tuletatud ühikud, nende kord- ja osaühikud ning rahvusvaheliselt kehtestatud lisaühikud (edaspidi *kohustuslikud ühikud*) ja nende kasutamise viis.

(2) Mõõtetulemusi ja mõõtühikute abil väljendatud suurusi võib esitada lisaks kohustuslikele ühikutele ka mõõtühikutes, mida käesolev määrus ei sisalda, kuid need ei tohi olla visuaalselt suuremad ega muul moel rõhutatult esile toodud võrreldes kohustuslikes ühikutes väljendatud suurustega.

(3) Mõõtevahend, mis sisaldub mõõteseaduse § 6 lõike 4 alusel kehtestatud kohustuslikule metrooloogilisele kontrollile kuuluvate mõõtevahendite nimistus, võib näidata mõõtetulemusi ja mõõtühikute abil väljendatud suurusi vaid kohustuslikes ühikutes.

§ 2. SI põhiühikud

(1) Rahvusvaheline mõõtühikute süsteem (SI) lähtub kaalude ja mõõtude peakonverentsi (*Conférence générale des poids et mesures*) kehtestatud seitsmest põhiühikust, mille määratlused on esitatud lisa 1 „Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikute ja tuletatud temperatuuriühiku määratlused” (edaspidi *lisa 1*) ning nimetused ja tähised on esitatud lisa 2 „Tabelid” (edaspidi *lisa 2*) tabelis 1.

(2) Tuletatud temperatuuriühiku määratlus temperatuuri väljendamiseks Celsiuse skaalas on esitatud lisa 1 ning ühiku erinimetus ja tähis on esitatud lisa 2 tabelis 2.

§ 3. SI tuletatud ühikud

(1) SI tuletatud ühikud moodustatakse SI põhiühikutest vastava füüsikalise suuruse dimensiooniavaldise alusel põhiühikute astmete korrutisena arvteguriga üks.

(2) SI tuletatud ühikutele antud erinimetused ja tähised on toodud lisa 2 tabelis 3. Lisaks SI põhiühikutele võib ka neid ühikuid kasutada tuletatud ühikute moodustamiseks lõikes 1 toodud reegli järgi.

(3) Tuletatud ühikuid võib väljendada nii SI põhiühikute kui ka erinimetustega SI ühikute kaudu.

(4) Määruse lisades toodud ühikute kombineerimisel saadakse liitühikud.

§ 4. SI ühikute kord- ja osaühikud

(1) Detsimaalsed kord- ja osaühikud on SI ühikute detsimaalkordsed ja -osad, mille arvkoordajaks on 10 või selle astmed ning mis moodustatakse lisa 2 tabelis 4 toodud eesliidete ja tähistega.

(2) Eesliiteid ja eesliitetähiseid kasutatakse ainult koos ühiku nimetuse ja tähisega. Eesliitetähis kirjutatakse ühikutähise ette tühikuta ja ühikutähise astmenäitaja kehtib ka eesliite kohta.

(3) Eesliiteid ei tohi kasutada kord- või osaühikute ees ja ühikul võib korraga olla vaid üks eesliide.

(4) Suuruse väärtuse esitamisel on soovitatav kasutada selliseid eesliiteid, mille korral arv jääb vahemikku 0,1 kuni 1000. Arvu kümnendosa eraldatakse komaga.

(5) Ühikute jagatisena esitatud tuletatud ühikute detsimaalsete kord- ja osaühikute moodustamisel võib eesliite lisada ühiku tähisele murru lugejas või nimetajas või mõlemas nimetatud osas.

(6) Massiühiku kilogramm detsimaalsed kord- ja osaühikud moodustatakse eesliite lisamisega sõnale „gramm” ja eesliitetähise lisamisega tähisele „g”.

(7) SI ühikute detsimaalsed kord- ja osaühikud, millele on antud erinimetused, on toodud lisa 2 tabelis 5. Nimetatud ühikutest võib omakorda moodustada kord- ja osaühikuid.

(8) SI ühikutest moodustatud mittedetsimaalsed kord- ja osaühikud on toodud lisa 2 tabelis 6. Nimetatud ühikutest, välja arvatud goon, ei tohi moodustada detsimaalseid kord- ja osaühikuid.

(9) Lisa 2 tabelites 5 ja 6 toodud kord- ja osaühikuid võib kasutada tuletatud ühikute moodustamiseks.

(10) Suurust „aeg” kasutatakse seoses suveaja rakendamisega, kus suveaja algus Eestis on kell 03.00, Greenwichi aja järgi kell 01.00, märtsikuu viimasel pühapäeval, kusjuures ajanäitevahendid nihutatakse ühe tunni võrra edasi, ja suveaja lõpp Eestis on kell 04.00, Greenwichi aja järgi kell 01.00, oktoobrikuu viimasel pühapäeval, kusjuures ajanäitevahendid nihutatakse ühe tunni võrra tagasi.

§ 5. Lisaühikud

(1) Lisaühikud on:

- 1) SI ühikutest sõltumatult määratletud ühikud;
- 2) SI ühikutega seotud ühikud, mille kasutusala on piiratud.

(2) SI ühikutest sõltumatult määratletud ühikud on nimetatud lisa 2 tabelis 7. Neid ühikuid kasutatakse aatomifüüsikas ning nende väärtusarvud on saadud SI ühikutes katseliselt.

(3) Lisa 2 tabelis 7 toodud ühikutest võib moodustada detsimaalseid kord- ja osaühikuid.

(4) SI ühikutega seotud piiratud kasutusala ühikud on nimetatud lisa 2 tabelis 8. Nendest ühikutest, välja arvatud „millimeetrit elavhõbedasammast”, võib moodustada detsimaalseid kord- ja osaühikuid.

§ 6. Rakendussäte

Määrusega kehtestamata mõõtühikuid võib kasutada toodetel ja seadmetel, mis on vabasse ringlusesse lastud enne 1. maid 2004. a, ning nimetatud toodete ja seadmete koostude või osade täiendamisel või asendamisel.

¹EÜ Nõukogu direktiiv 80/181/EMÜ mõõtühikuid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise ja direktiivi 71/354/EMÜ tühistamise kohta (EÜT L 39, 15.2.1980, lk 40–50), muudetud direktiividega 85/1/EMÜ (EÜT L 2, 3.1.1985, lk 11–12), 89/617/EMÜ (EÜT L 357, 7.12.1989, lk 28–30), 1999/103/EÜ (EÜT L 34, 9.2.2000, lk 17–19), 2009/3/EÜ (ELT L 114, 7.5.2009, lk 10–13); Euroopa Parlamendi ja EL Nõukogu direktiiv 2000/84/EÜ suveaja korra kohta (EÜT L 31, 2.2.2001, lk 21–22).

Jüri Ratas
Peaminister

Kadri Simson
Majandus- ja taristuminister

Aivar Rahno
Riigikantselei istungiosakonna juhataja riigisekretäri ülesannetes

[Lisa 1](#) Rahvusvahelise mõõtühikute süsteemi (SI) põhiühikute ja tuletatud temperatuurühiku määratlused

[Lisa 2](#) Tabelid